

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2017/2102,

15. november 2017,

millega muudetakse direktiivi 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/65/EL ⁽³⁾ teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes on nõue, et komisjon uuriks, kas on vaja muuta kõnealuse direktiivi kohaldamisala seoses direktiiviga hõlmatud elektri- ja elektroonikaseadmetega, ning kui see on kohane, esitaks seadusandliku ettepaneku nimetatud elektri- ja elektroonikaseadmete suhtes täiendavate erandite tegemise kohta.
- (2) Ringmajanduse edendamiseks liidus tuleks lihtsustada elektri- ja elektroonikaseadmete järelturu tehinguid, mis hõlmavad seadmete remonti, osade asendamist varuosadega, parandamist, korduskasutust ja uuendamist. Tuleks tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase muu hulgas elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud elektroonikaromude taaskasutamise ja kõrvaldamise läbi keskkonnaohutul viisil. Vältida tuleks turuosaliste liigset halduskoormust. Elektri- ja elektroonikaseadmeid, mis jäid välja Euroopa Parlamendi ja nõukogu eelmise direktiivi 2002/95/EÜ ⁽⁴⁾ reguleerimisalast, kuid mis ei ole kooskõlas direktiiviga 2011/65/EL, võib direktiivi 2011/65/EL kohaselt siiski jätkuvalt turul kättesaadavaks teha kuni 22. juulini 2019. Pärast nimetatud kuupäeva ei ole nõuetele mittevastavate elektri- ja elektroonikaseadmete esmakordne turulelaskmine ega järelturu tehingud enam lubatud. Selline järelturu tehingute keelamine ei ole kooskõlas liidu meetmete üldpõhimõtetega, millega ühtlustatakse tooteid käsitlevaid õigusakte, ning seepärast tuleks see keeld välja jätta.
- (3) Teatavad nišitooted tuleks direktiivi 2011/65/EL kohaldamisalast välja jätta, kuna nende hõlmamise korral oleks keskkonna või tervisega seotud kasu ebaoluline ning tekiksid lahendamatud probleemid nõuetele vastavusega või turumoonutused, mida ei saaks tõhusalt kõrvaldada kõnealuse direktiiviga ette nähtud erandi tegemisega.
- (4) Vileorelite ehitamisel kasutatakse konkreetset liiki pliiisulamit, millele ei ole seni alternatiivi leitud. Enamik vileoreleid seisab ühes kohas sajandeid ja neid vahetatakse välja väga harva. Vileorelid tuleks seetõttu direktiivi 2011/65/EL kohaldamisalast välja jätta, kuna nende hõlmamise korral oleks plii asendamisega saavutatav kasu väga väike.

⁽¹⁾ ELT C 345, 13.10.2017, lk 110.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2017. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. oktoobri 2017. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2002/95/EÜ teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 37, 13.2.2003, lk 19).

- (5) Direktiivi 2011/65/EL ei kohaldata sisseehitatud jõuallikaga maanteeväliste liikurmasinate suhtes, mis on kättesaadavaks tehtud üksnes majandus- ja kutsetegevuseks. Teatavat tüüpi maanteevälise liikurmasinate puhul toodetakse samas tooteseerias kaks versiooni, mille ainus erinevus on nende jõuallikas (sisseehitatud või väline). Kõnealuselises direktiivis tuleks neid masina kahte versiooni ühtmoodi käsitleda. Seega tuleks direktiivi 2011/65/EL kohaldamisalast välja jätta ka välise jõuallika abil töötava ajamiga maanteevälised liikurmasinad.
- (6) Kõigi direktiivi 2011/65/EL I lisas esitatud asjakohaste elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriate puhul tuleks elektri- ja elektroonikaseadmetest korduskasutusse võetud varuosadele kehtestatud erandite tingimused selgelt kindlaks määrata. Kuna erandid teatavate ohtlike ainete kasutamise piirangutest tuleks kehtestada piiratud ajaks, tuleks kehtivate erandite maksimaalne kehtivusaeg kõigi asjakohaste elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriate, sealhulgas kategooria 11 puhul, samuti selgelt kindlaks määrata.
- (7) Pärast erandi uuendamise taotluse saamist peab komisjon tegema otsuse hiljemalt kuus kuud enne erandi kehtivusaja lõppu, välja arvatud juhul, kui teatud asjaolude tõttu on vajalik muu tähtaeg. Komisjonil ei ole uute erandite tegemise taotluste kohta tehtavate otsuste vastuvõtmiseks kindlaksmääratud tähtaega. Vastavalt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud komisjoni 18. aprilli 2016. aasta aruandele komisjonile delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks direktiiviga 2011/65/EL antud õiguse rakendamise kohta ei oleks sellise tähtaja järgimine praktikas võimalik, kuna erandi uuendamise taotluse hindamiseks on vaja läbida mitu kohustuslikku menetlustappi. Tähtaja kindlaksmääramine ei anna erandi uuendamise taotluse kehtiva läbivaatamismenetluse puhul lisaväärtust, aga tekitab ettevõtjates ja teistes sidusrühmades ebakindlust, sest seda ei ole võimalik täita. Samas on äritegevuse jätkumine tagatud, kuna turuosalised saavad tugineda sellele, et kehtiv erand jääb kehtima seni, kuni otsus uuendamistaotluse kohta on vastu võetud. Seepärast tuleks tähtajaga seotud sätet välja jätta. Küll aga peaks komisjon peatselt pärast taotluse saamist teatama taotluse esitajale, liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile, mis tähtajaks ta taotluse kohta otsuse vastu võtab. Lisaks peaks komisjon direktiivi 2011/65/EL hiljemalt 22. juuliks 2021 üldiselt läbi vaatama ning määrama selle käigus realistliku tähtaja, mille jooksul ta teeb enne asjaomase erandi kehtivusaja lõppu otsuse erandi uuendamise taotluse kohta.
- (8) Kuna kõnealuse direktiivi eesmärke, nimelt aidata elektri- ja elektroonikaseadmetes ohtlike ainete kasutamise piiramise teel kaasa inimese tervise kaitsele ning elektroonikaromude keskkonnaohutule taaskasutamisele ja kõrvaldamisele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest liikmesriikide õigusnormide või haldusmeetmete vahelised erinevused võivad tekitada liidus kaubandustõkkeid ja moonutada konkurentsi, mistõttu võib neil olla otsene mõju siseturule, ning probleemi ulatuse ja selle seose tõttu muude liidu õigusaktidega, mis käsitlevad jäätmete taaskasutamist ja kõrvaldamist ning ühist huvi pakkuvaid valdkondi, nagu inimeste tervise kaitse, on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuselises artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2011/65/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 jäetakse välja;

b) lõikesse 4 lisatakse järgmine punkt:

„k) vileorelid.“

2) Artikli 3 punkt 28 asendatakse järgmisega:

„28) „üksnes majandus- ja kutsetegevuseks kättesaadavaks tehtud maanteevälised liikurmasinad“ – sisseehitatud jõuallika või välise jõuallika abil töötava ajamiga masinad, mille käitamine nõuab liikuvust või töö käigus pidevat või vaheaegadega liikumist mitme kindla töökooha vahel, ning mis on tehtud kättesaadavaks kasutamiseks üksnes majandus- ja kutsetegevuses.“

3) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõiget 1 kohaldatakse meditsiiniseadmete ning seire- ja kontrolliseadmete suhtes, mis lastakse turule alates 22. juulist 2014, meditsiiniliste *in vitro* diagnostikaseadmete suhtes, mis lastakse turule alates 22. juulist 2016, ning tööstuslike seire- ja kontrolliseadmete suhtes, mis lastakse turule alates 22. juulist 2017, ning kõigi muude elektri- ja elektroonikaseadmete suhtes, mis jäid välja direktiivi 2002/95/EÜ kohaldamisalast ning mis lastakse turule alates 22. juulist 2019.“;

b) lõikele 4 lisatakse järgmine punkt:

„ea) kõik muud elektri- ja elektroonikaseadmed, mis jäid välja direktiivi 2002/95/EÜ kohaldamisalast ning mis lastakse turule alates 22. juulist 2019.“;

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Tingimusel et korduskasutamine toimub auditeeritavates ettevõtetevahelistes suletud ahelana toimivates tagastussüsteemides ja tarbijat teavitatakse varuosade korduskasutamisest, ei kohaldata lõiget 1 korduskasutusse võetud varuosade suhtes, mis

a) on võetud korduskasutusse enne 1. juulit 2006 turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmetest ning neid kasutatakse enne 1. juulit 2016 turule lastud seadmetes;

b) on võetud korduskasutusse enne 22. juulit 2014 turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmetest ning neid kasutatakse enne 22. juulit 2024 turule lastud seadmetes;

c) on võetud korduskasutusse enne 22. juulit 2016 turule lastud meditsiinilistest *in vitro* diagnostikaseadmetest ning neid kasutatakse enne 22. juulit 2026 turule lastud seadmetes;

d) on võetud korduskasutusse enne 22. juulit 2017 turule lastud tööstuslikest seire- ja kontrolliseadmetest ning neid kasutatakse enne 22. juulit 2027 turule lastud seadmetes;

e) on võetud korduskasutusse kõigist muudest elektri- ja elektroonikaseadmetest, mis jäid välja direktiivi 2002/95/EÜ kohaldamisalast ja mis on turule lastud enne 22. juulit 2019 ning neid kasutatakse enne 22. juulit 2029 turule lastud seadmetes.“

4) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„III lisas 21. juuli 2011. aasta seisuga loetletud erandite maksimaalne kehtivusaeg, kui ei ole ette nähtud lühemat ajavahemikku, mida võib pikendada, on

a) I lisa kategooriate 1–7 ja 10 puhul viis aastat alates 21. juulist 2011;

b) I lisa kategooriate 8 ja 9 puhul seitse aastat alates artikli 4 lõikes 3 sätestatud asjaomastest kuupäevadest ning

c) I lisa kategooria 11 puhul viis aastat alates 22. juulist 2019.“;

b) lõikesse 4 lisatakse järgmine punkt:

„ba) teatab ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist taotlejale, liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile, mis tähtajaks ta taotluse kohta otsuse vastu võtab.“;

c) lõikest 5 jäetakse välja teise lõigu esimene lause.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 12. juuniks 2019. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 15. november 2017

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
M. MAASIKAS
